

EL MARTIRI, PERFECCIÓ D'AMOR

per DIVO BARSOTTI

Al cristianisme primitiu li agradà sempre de considerar les relacions existents entre l'amor i el martiri. Tot el cristianisme s'identificava amb la revelació de l'amor d'un Déu que havia mort pels homes, i amb la llei d'un amor que exigia també la mort (1Jo 3,16). El tema de l'amor anava lligat, d'aquesta manera, amb el tema de la mort, d'una mort lliure i voluntària, d'una mort que era essencialment un acte d'amor.

Doctrina implícita en sant Joan, que aconseguirà el més esplèndid desenvolupament en la primitiva literatura cristiana; les fonts, però, d'aquesta doctrina es remunten a certes consideracions remotes de la revelació, en l'Antic Testament.

Les pàgines més vives dels llibres dels Macabeus són les que celebren la mort de Mataties i dels set germans per les lleis pàtries i els costums religiosos del poble sant. L'ideal religiós del piados israelita ja no serà, en els darrers segles del judaisme, una longevitat honorada i feliç, ni l'abundància de béns, ni una descendència nombrosa, sinó que, més aviat, consistirà en l'ardor guerrer del qui lluita per la fidelitat a la religió dels pares, per la independència de la nació. La fidelitat a Déu té un preu i un premi: el martiri.

El Nou Testament posa ja en relació directa el martiri amb l'amor, i ofereix molts passatges que podrien invocar a favor seu els qui sostenen una espiritualitat que veu en el martiri la perfecció de la vida cristiana.

Quan sant Ignasi d'Antioquia diu més tard que només quan es vegi condemnat a les feres, serà un veritable deixeble, les seves paraules són l'eco del discurs de Jesús: «El deixeble no és més que el mestre; el deixeble en té prou d'ésser com el seu mestre». I quan Ireneu o Orígenes vegin en el martiri la perfecció de la vida cristiana, no faran altra cosa que recordar les paraules de Jesús: «Aquell qui em confessi davant dels homes, també jo el confessaré davant del meu Pare». I quan els màrtirs de Lió s'encaminin al suplici com si es tractés d'un ritu nupcial; quan Felicitat no tingui por davant els turments que li estan preparats; quan Policarp aixequi la seva pregària davant els seus botxins, tots recordaran la paraula de Jesús: «No tingueu por», i es realitzarà en ells la promesa del diví mestre: en aquells moments l'Esperit habitarà els seus cors, no seran ells els qui parlin, no seran ells els qui sofreixin. Precisament serà en el seu martiri on es realitzarà la unió perfecta, la seva identificació amb Crist. El discurs de Jesús es farà sentir a través de tots els segles entre els deixebles que ell ha de cridar perquè el segueixin. La vida cristiana serà una preparació per al martiri, una preparació per al testimoniatge que hauran de donar a Crist. I en fer-se cristià, cadascú es consagrarà a la mort i tendirà cap a aquest suprem testimoniatge d'amor, que farà present en ells Jesús, precisament en l'acte en què cadascú doni la vida per Ell.

El que compta no és perdre la vida, sinó perdre-la per Ell: la persecució, la mort, tot el que els deixebles hagin de sofrir serà essencialment un acte d'amor.